

gende ikke maa undrages den omfattende Overveielse, hvorunder det efter sin Bestaaffenhed umiskjendeligen henhører.

Ikke indvende man herimod, at Lovforslaget efter sit Indhold er altfor ubetydeligt til, at der af dets Gjennemførelse nu skulde kunne flyde nogen Ulempe. Thi foruden, hvad ovenfor er bemærket om den nøie Sammenhæng, hvori Lovforslaget staaer og maa staae med de allerfleste andre kirkelige Anliggender, der ere eller maae antages i den nærmeste Fremtid at ville blive bragte paa Bane, saa berøer Betydeligheden jo fornemmelig paa det i Forslaget indeholdte Princip, med sammes nærmere eller fjernere Conseqventser, og hedder det, at disse ikke skulde kunne tages med i Betragtning, navnlig fordi de endnu ikke ere forlangte, saa ligger heri vistnok kun en meget utilstrækkelig Beroligelse. Ja, det er end ikke ganske rigtigt, at en videre Udvikling ikke maa siges allerede nu at være forlangt, naar henføres til, at det fra mere end een Side lydeligen udtales, at man ikke kan finde det, der indrømmes, tilstrækkeligt, men ikkun troer at burde nøies dermed, fordi ikke Mere i Diebliffet lader sig opnaae. — Sagens Betydning efter det i Forslaget indeholdte Princip forsøges heller ikke lidet, naar der under en stor Uklarhed om, hvorledes egentlig den almindelige kirkelige Overveielse skal være, som Regjeringen er fundet at tage i sin Haand, lægges en saa særdeles Vægt paa, at just dette Lovforslag allerede nu vedtages. Thi det er dog i alt Fald givet, at et saadant Grundlag — hvis dette skulde være Meningen — for de behøvede Forhandlinger umuligt kunde undgaae i en saare høi Grad at præjudicere disses Frihed.

En saa særegen Iver for dette enkelte kirkelige Anliggendes Fremme lader sig heller ikke forklare af den Stilling, som Regjeringen i forrige Samling indtog til Sagen, idet denne dengang af den daværende Kirke- og Underviisningsminister mere bekæmpedes end anbefalede. Og ihvorvel den senere Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet som Biskop i Aalborg Stift ikke havde deelt de øvrige Biskoppers Modstand imod Lovforslaget, saa

vifer dog den i Bilag A. indeholdte, af ham i denne hans Egenstaaelse over Sagen afgivne Betænkning, at heller ikke han paa den Tid endnu lagde en saa overveienende Vægt paa dette Lovforslags Fremme, allermindest saaledes, at samme absolut skulde gaae forud for den almindelige Overveielse, hvorefter ogsaa han paa Kirkens Vegne udtalte et bestemt Duffe. Meget mere synes Biskop Kierkegaard, efter Betænkningen at dømme, nærmest at have betragtet et saadant Lovforslag ikkun som et Middel til at dulme Enkeltes altfor urolige Iver og til at frembringe nogen Tids Stilstand i den kirkelige Bevægelse. Idet Frimenighedsloven, som Forslaget jo dengang kaldtes, og Indførelse af nogen Deeltagelse i Præsteskaldenes Besættelse fra Sogmenighedernes Side i Betænkningen omtales som tvende Indrømmelser, der vistnok maae gjøres, hedder det derhos tillige, „at som eneste Mellemed, for dog at holde Sagen i et ikke altfor betænkeligt Spor, synes kun det at kunne tænkes, at Regjeringen, under Anthydning af at ville berebe Forandringer i denne dobbelte Retning, forlanger Midler til at lade en Kirkecommission bearbejde de hidhørende Spørgsmaal“ — altsaa dog ikkun Anthydning af Retningen, men selve Sagens Bearbejdelse under den almindelige kirkelige Overveielse, eller netop det, som ogsaa vi maatte finde at være det Rette. — Men hvorledes det da er tilgaaet, at Biskop Kierkegaard, der, som det ogsaa hedder i samme Betænkning, fandt det aldeles nødvendigt for enhver Regjering at fastholde Sammenhængen og Conseqventsen i de kirkelige Sager og til den Ende at undergive dem en omfattende og grundig Drøftelse i en dertil kaldet Forsamling af Sagkyndige, netop ved selv at indtræde i Regjeringen, og vel at mærke i Regjeringen, saaledes som denne indtil da havde stillet sig i disse Anliggender, har kunnet finde det rigtigt, saa ubetinget at modsætte sig Andres billige Forandringer, der stemmede med hans egen tidligere Udtalelse, formaae vi ikke at indsee. Saa Meget synes imidlertid dog efter det Anførte at turde siges, at den Anskuelse om Sagens indbyrdes Forhold, som levede den nu aftraadte Kirke- og Underviisningsminister, i alt Fald ikke kan være ud-